

Den gode proces eller den store illusion? Dansk vindmølleplanlægning fra et borgerperspektiv

Afsluttende workshop for Wind 2050-projektet 2017

Status og mulige veje frem for større accept af
vindenergi

31 Maj, Vestas, Århus

Laura Tolnov Clausen, Ph.D, Postdoc, [Copenhagen University](#),
ltc@ifro.ku.dk

Den gode proces eller den store illusion?

- **Dansk selvforståelse**
 - Faste procedurer for borgerdeltagelsen (‘den gode proces’)
 - Vindmøllemodstandere er ignoranter (NIMBY vs. globalt klima) eller misinformede; overkommes gennem information, kompensation og inddragelse (høringer) og leder til ‘social accept’.
- **Udenlandsk forståelse af den danske ‘model’**
 - Henvisning til den historiske kooperative model
 - Sammenlignet med andre lande er der flere faste regler og procedurer i Danmark
- **Borgerens erfaringer**
 - Planlægningsprocessen er ikke demokratisk
 - Den gode proces er en stor illusion

”Den gode proces”

Vindmølleplanlægning kan organiseres på forskellige måder, men alle planlægningsprocesser indeholder de samme elementer. Figuren illustrerer en overordnet planlægningsproces med de vigtigste elementer, men den konkrete proces er forskellig fra sag til sag. Den enkelte kommune har ansvaret for organiseringen af den konkrete planlægningsproces. De vigtigste elementer i borgerinddragelsen beskrives på side 8-9.

Borger-perspektiver

- **Jord-opkøb:**
 - Kortsletter processen på et tidligt tidspunkt
 - Skaber apati og mistillid og splid i lokalsamfundet, som...
 - ...spredt sig til andre lokalsamfund
- **Samarbejde mellem opstillere og kommuner:**
 - For tæt og til gavn for opstillere frem for borgere
 - Manglende transparens (Møder) og uvildighed (VVM)
 - Borgerne har også brug for (uvildig) hjælp
- **Tids-dimension:**
 - Korte deadlines og nødvendigheden af at være proaktive
 - Bevidst valg af dårlige tidspunkter
 - Fra ERFA-grupper til modstandsgrupper

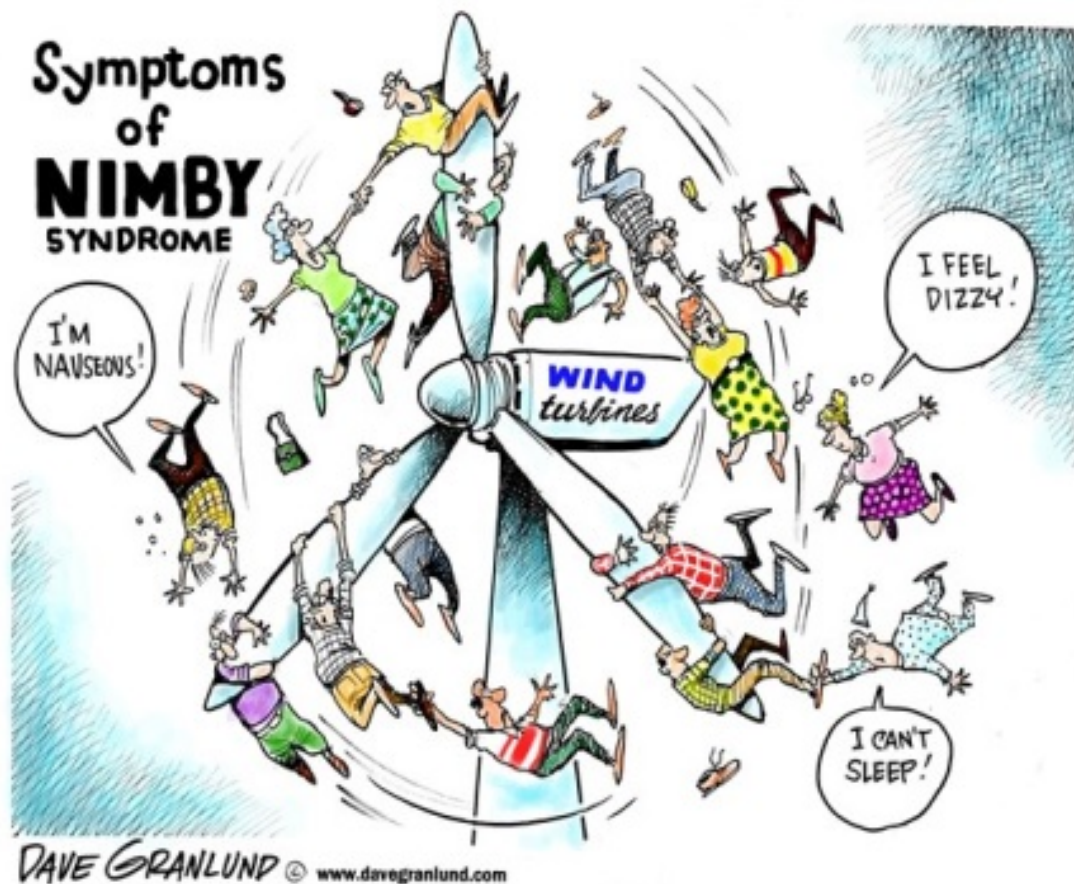

Borger-perspektiver

- **Kommunikationen er mangelfuld:**
 - Skriftlige hørings svar lægger ikke op til meningsudveksling
 - VVM'en sætter rammer for diskussionen
 - Komplexiteten i borgernes hverdagsliv ignoreres (stedidentitet mm.)
 - Konsekvens: Strategiske hørings svar og parallel-offentligheder (ERFA (modstands-) + face-book grupper)
- **Potentialer (visioner og idéer) går tabt:**
 - Borgere er ikke imod vindmøller i deres “baghave”, men...
 - ...de er imod umynddiggørelse og manglende udviklingsperspektiver, som giver anledning til modstand
 - Efterlysning af dialogformer der kan rumme livssammenhængen og fremmer koblingen mellem vindmøller og lokalsamfundsudvikling
 - Nye ejerskabsformer (økonomien forbliver lokalt)

VVM sætter rammer for dialogen

Aktuelle tendenser og eksperimenter

- **Deltagelsesmodeller:**
 - Feks. Århus (netværksplanlægning) og Guldborgsund (tidlige landskabsvandring og visualiseringer med naboer i potentielt udpegede vindmølleområder)
- **Ejerskabsmodeller**
 - Feks. Samsø (kommunalt eje), Hvide Sande (Erhvervsdrivende fond) og Nørrekær Enge (Mulig hybrid – delt ejerskab ml. lokalt og virksomheds eje)
- **Lignende tendenser i udlandet**
 - Feks. Skotland, hvor community baserede energiprojekter støttes af finansielle støtteprogrammer og konsulenthjælp

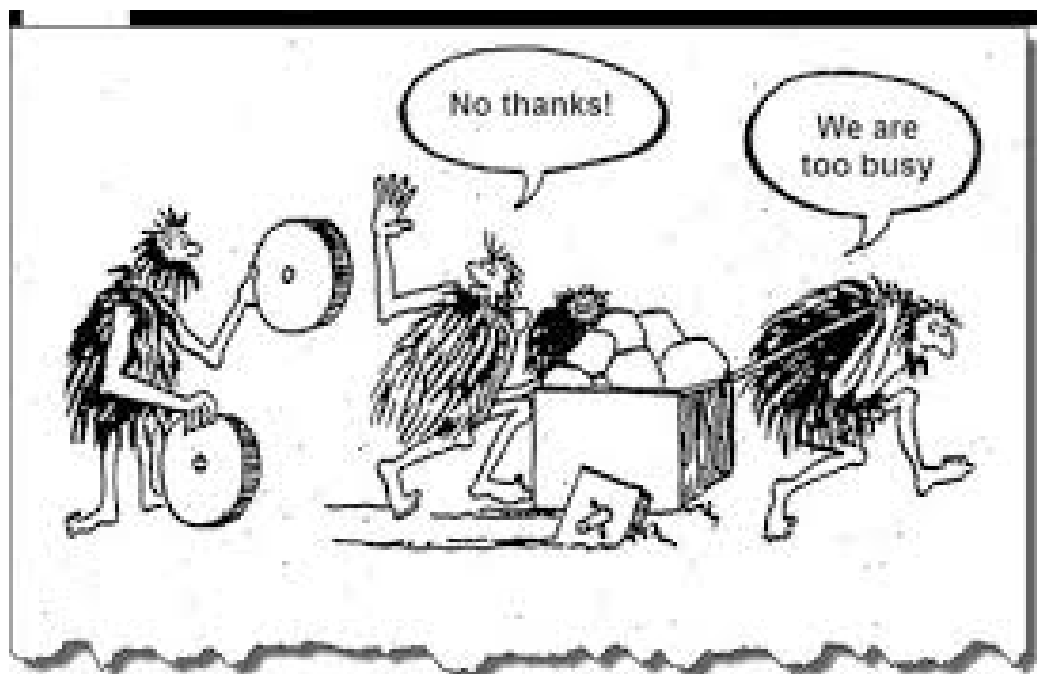
Konklusioner

- **Deltagelse er dynamisk og kan udvikle sig i forskellige retninger**
 - Modstand kan eksistere på forhånd, men kan også opstå på baggrund af selve planlægningsprocessen
 - Modstand andet og mere end ignorans og NIMBY
- **Behovet for nye strategier**
 - Nye modeller for borgerdeltagelse, som giver ‘plads’ til borgernes *hverdagsliv* (sociale, kulturelle, fysiske og økonomiske relationer) – ikke alene for at *undgå* konflikter, men også for at *understøtte* innovative tanker og idéer (feks. nye ejerskabsformer)

Vilje til forandring?

- Erfaringer fra andre områder (for eksempel naturbeskyttelsen) kan overføres til vindmølleplanlægning

Tak for opmærksomheden!

Laura Tolnov Clausen, Ph.D, Postdoc, Copenhagen
University, ltc@ifro.ku.dk